

ریخت: هیلوا هدعاق

اریخم، دندش ضراعتم ربخ ود یتقو دراد یعن نام هچ هک تسرا نی منک ضرع ادتبا رد مه اوخیم هچ نآ؟! دراد یعن نام هچ نی. دشاب نی مه هیئالقع هیلوا هدعاق لسا و، دشاب تجح نی عمال یام هَدَحَا

تسرا طقاست هیلوا لسا هک دندوب هتخادنا اج نی رخأتم ایوگ و میدوب هدناوخ نامدوخ یاه باتک رد ام [2]. تسین لکش نی هب مدیدی، میتفر دیتاسا سرد هکنی زا دعب اما؛ [1]

تسرا ریخت هیلوا هدعاق هک دوب نی ناشفرح لسا، [3] دنداد لوط یلیخ ار ریخت شحب اقا جاح منکیم ضرع ادعب ار شحب رانک و هشوگ. دندومرفیم لیصفت و لوط اب الاح

دراد قرف مه اب رتکد ود یاهفرح نوچ. تسرا گرم لاح رد ضیرم دندومرفیم، دندزیم لاثم دایز ناشیا هیئاش تیجج ود ره فرح یتقو هک دنیوگیمن ار نی االقع دنتفگیم؟! [4] دریمب میراذگب دیاب ار هیوناث هدعاق ناشیا هکلب. تسرا ود ره طقاست رب هیلوا لسا، دناهدرک ضراعتم مه اب و دراد هطبار نی رد نی رخأتم نوچ مینک شحب دیاب هتبللا. دنتفرگیم رظن رد یلوا لسا ناوئع هب دناهدرک تبحص رایسب

رگا دیوگیم یرگید و درک ده اوخ توف دروخب ار وراد نی رگا دیوگیم اهرتکد زا یکی هکی اچرد: درگاش... م یورب ی موس لیلد لابندهب دیاب ای؛ میراذگب رانک ار ود ره دیاب، دنتکیم توف دروخن

دیوگیم، دریمب و دروخن رگا. تسرا تسرد اهرتکد زا یکی فرح هصالخ هک، دیدز لاثم ار نارود؛ داتسا ای هک دینادیم چراخ زا. دیدز لاثم نارود هب امش. دیوگیم یرگید دروخ مه رگا. دروخن متفگ نم دیدید. تسرا یرگید ای نی

دی آیم ناراب میوگیم نم، دی آیم ناراب ادرف دیوگیم وا. میتسه وگشیپ منز و نم تفگیم الم بذك هب ملع هتفرمه یور هک مینک ادیپ ینارود کی هکنی الاح. میا هتفگ تسرد هتفرمه یور و دنک قرف اه رتکد یوراد رگا هسفن دح یف الاو؛ تسرا هدش لصاح چراخ زا ملع نآ، مینک ادیپ امهدحا... رتکد یوراد دیوگیب رگید و روخب ار وراد نی دیوگیب کی

دنا هتفگ هک یتاشیامرف میه اوخیم العف. میرادن لاثم اب یراک العف، دزیم ناشیا ار اه لاثم نی مینک یقطنم لیلحت ار

[5] مکح تیلعف یناعم: هم دقم

رد رایسب هدوب یبوخ طفل سبب زا اما؛ تسرا یبوخ طفل، دراد دربراک دایز یلیخ تیلعف هم لک. تسرا هدش هتفرگ راک هب، فل تخم یاهماقم و اههزوج

دنوخ آحالطصا رد تیلعف

یانعم هب زجنت و دوب مکح غالبایانعم هب هک میتشاد مکح بتارم رد تیلعف کی هیافک رد اذل هب یحو کلم یتقو و رگید ترابع هب. دوب حالطصا عون کی نی ا. [6] دوب فلکم هب مکح لوصو ملع و ءاشنا زا مکح ینعی. دنکیم ادپ نیفلکم نیب رد یروهظ هلمجلا یف، دیامرفی ربمایپ هب غالبایا دعب مکح هک تسایانعم هب مه زجنت. تسایا هدمآ تیلعف و تابثا ملع هب توبث و یحو کلم هک نیفلکم یارب ملع لوصح تیناش ینعی؛ دسرب نیفلکم مومع ای صاخ فلکم شوگ. میرادن راک حالطصا نیاب ام. دنکیم غالبایا نیفلکم هب یتعیرش ره رد یب

عوضوم ققحت: تیلعف

مکح ره هک تسایانعم - تسایا موسرم یلیخ حالطصا نیاهک - دراد تیلعف هملک هک یرگید حالطصا ار مکح و هتفرگ رطن رد ار یروما هعومجم، مکح ئش نُم ینعی. دراد یعوضوم کی توبث ملع رد یئاشنا و درک ادپ درف، جراح رد یتقو تسایا عوضوم عجز ءاشنا ملع رد هک ییاهزیچ نآ. تسایا هدرؤا نآ یارب، رگید ترابع هب. تسایا مکح تلع، عوضوم ینایب کی هب اذل. دوشیم لعفلاب مکح، دش ققح م دوشیم ببس، مکح ءاشنا ملع رد عوضوم نآ جراح دوجو، دوشیم دوجوم جراح رد یتقو یئاشنا عوضوم [7]. تسایا هدیسر تیلعف هب مکح و تسایا مکح تلع، عوضوم انعم نیاهب سپ. دوش لعفلاب مه مکح

یلعف شعب: تیلعف

ینعی تسایا یلعف شعب ینعم هب نتفرگ رارق باطخ دروم. تسایا دعب هلمج نآ هک رگید حالطصا لعفلاب مکح. مییوگیم یلعف شعب ار نیاب، ورب شاپ دوز دیوگیم و دیایم ام هدرگ رب یلوم تسد لهاج رگا اما، -هدب ماجنا ورب- دهدیم لهاعیرشت ار وا و تسایا فلکم هدرگ تشپ یلوم تسد ینعی [9]؟ [8] هب ای دهد لهاعیرشت ار وا دناوتیم یلوم، دشاب

هب هیافک بحاص تیلعف ءاشنا نآ لباقم مه ابلاغ و دراد هک یتفارظ نیاب تیلعف هملک سپ دوریم راک هب انعم ود رد هک تسایا یکرشم طفل عقدللاب؛ تسایا عون ود، دوریم راک

ای دشاب لهاج دهاوخیم، درک ادپ قاصم، یتوبث عوضوم ینعی، مکح تیلعف مییوگیم کی. لهاج هک نیاب یلعف. لهاجلا و ملعلا نیب ماکحالا کارتشا؛ تسایا هدش لعفلاب مکح اما دشابن. تسایا لعفلاب یتوبث عوضوم ینعی؛ تسایا لعفلاب وا یارب ءالص بوجو اما تسایا

زارق شاهدرگ تشپ یلوم تسد -هدش یلعف شعب و هتفرگ رارق -هآی- باطخ دروم هک ییاج رد ام. ۲. هک- ار تیلعف ود نیاب مرطن هب نیاربانب. درادن تیلعف لهاج دروم رد -ورب آلای هک تسایا هتفرگ... مینک ادج مه زایاب قیقذ یاضف رد -دنوشیم رکذ مه ابألومعم و دنتسه مه کی دزن

لاثم

دهد تاجن ار قیری دناوتیم هک یفلکم یتقو. دیهد تاجن ار قیری؛ «قیری لال ذقنا» دیامرفی یلوم عوضوم، تسه هدب تاجن ار وا دناوتیم هک یصخش مه و تسه قیری مه جراح رد نوچ دید ار قیری، دشاب هتشدن ملع قیری دوجو هب رگا اما. تسایا هدش ققح م، هتفرگ رطن رد یلوم هک یای توبث عجز ار ملع ای درک نآ هب ملع رادم رئاد ار مکح ناوتیم ناریز. تسین زجنم یلو هدمآ عوضوم دیوگیم عوضوم سپ. مدرک بجاو، تسایا بجاو ینادب هک یطرش هب ار ذاقنا: دیوگب لاثم. داد رارق عوضوم لای، یتوبث عوضوم یتقو و رگید ترابع هب. تسین عراش عضو و دی هب و دوشیم دوجوم آنیوکت و آرهق هب یتوبث عوضوم عضو و میظنت. تسایا یرهق، جراح قاصم رب نآ قابطن، دنکیم ادپ قاصم رب شقابطنا رگید، دش ققح م عوضوم نآ دوصقم و قاصم یتقو اما تسایا ئش نُم و نَنقم تسد

ینعی، میری گب تیلعف ار عوضوم ققحت فرص رگا نیاربانب. تسین عراش تسد هب قیداصم یانعم نیا؛ قیرغ و طیارش یاراد فلکم دوجو دننام تسا هدرک ادپ قادصم چراخ رد یتوبث عوضوم. تیلعف لوا

رد ای آ اما تسا هدش لعفلاب همزلم تحلصم، تسا قیرغ دوجو هب لهاج هک یصخش هب تبسن اما هدش لعفلاب مه شعب و باطخ، هدش لعفلاب قادصم هکنیا رب هوالع مییوگب میناوتیم لیلحت اریز مینزب ار فرح نیا میناوتیم؟! دهدی لم له ار وا و هتفرگ رارق وا هدرگ رب یلوم تسد ای آ؟! تسا مه یلوم و هدش لعفلاب هک نیا اب عوضوم ینعی. مینادیم زجنت طرش ار ملع اذل. تسا وغل تسا زجنت طرش هک تسا نیا ملع رهاط. تسا طرش ملع یلو، دهد رارق طرش ار نآ تیلعف دناوتیم. تسا یعرش ریغ یطرش و

لاح رد رفتن ود؟ تسا هنوگ نیا ای آ تسین لعفلاب مکح هک دنیوگیم محازت رد املع روهشم هچ نآ زا رفتن کی دناوتیم اهنت و تسا ود نآ هب ملع هدند تاجن هک تسا نیا صرف و، دنتسه ندش قرغ؛ ددرک محازت رگی دکی اب درف ود و تسا هدش ققحم «ذقنا» زا قادصم ود اجنیا رد. دهد تاجن ار اهنا ود؟ دهدب تاجن ار ود ره هک دریگیم رارق صخش نیا هدرگ رب یلوم تسد اجنیا رد هک تسا نیا لاؤس یاهنوگ هب مکح ود ینعی. دنا هدرک محازت ود نآ مکح اما، تسا هدش ققحم و لعفلاب ذقنا زا درف هک دنک کش یدجا منکیم نامگ اجنیا رد. درادن ار ود ره لاثتما رب تردق فلکم هک دناهدش لعفلاب. نیمه ینعی محازت هم لک اریز. دنتسه -چراخ رد عوضوم ققحت- لعفلاب، لوا یانعم هب مکح ود ره

محازت الصا، دوبن ققحم و دوبن لعفلاب رگا. تسا هدش ققحم مکح ود عوضوم ینعی، محازت هم لک زا ریغ، تسین لعفلاب رما ود محازت رد دنیوگیم هک املع مالک نیا یانعم سپ. تشادن انعم. دشاب هدش ققحم عوضوم ینعی. تسا مکح تیلعف، محازت ققحت طرش نوچ. تسا عوضوم تیلعف دراد محازت رب قباس یاهبتر، تیلعف نیا نیاربانب

دیاب یسک هدش ققحم تیلعف نآ یتقو. تسا هدش ققحم آرهق نآ زا یاهبترم. دراد یبتارم تیلعف، ینک قیدصت ار لداع تسا بجاو و «لداعلا قُص» دیوگیم یلوم هک نآلا ینعی، درادرب ار تیلعف نآ میوگیم مه نم دیوگیم رگید لیلد نآ. دینک قیدصت ار وا دراذگن و دریگب ار امش یولج دیاب یسک [10] منک قیدصت ار لداع ود ره میناوتیم نم اما، نک لداع قیدصت

اعّدم نییبت

هضراعت م رابخا تیجج

تسا هدش ءاشنا هیق ققح هیضق وحن هب هک تسا یلک کی، «لداعلا قُص»

یلعف + ینأش تیجج «==» ضراعت

و دنتسه «لداعلا قُص» نآ قادصم ود ره. تسا یرهق ملسم نب دمحم و هزارز تیاور رب مه نآ قابطانا قابطانا زج هب یزیچ هک مه [11] هیلعف تیجج. دندراد هی نأش تیجج و دنوشیم لعفلاب مه اب ود ره نم یارب لداع مه نآلا و دیوگب نم هب لداع کی و دسرب نم شوگ هب مه اوخیم نم، تسین یرهق. درادن نیا زا شیب ییانعم تیجج، تسا هتفگ

ه ب مه نم ،نکن ضارعا اهنآ فرح زا دیامرفی می لوم و هدش لعفلاب ودره ه ب تبسن «لداعلا قُص»
دنتسین وگ غورد اهنآ زا مادکچی ه .منکیمن ضارعا و مهدی شوگ یلوم فرح

یلحهار مه نآ لَح یارب یلوم تروصن یارد .دوشی می نیرهاظ نیب ضراعت ،مدرکن در ار وا فرح هک الاح
محازت نآ رد اما ،دوب مه رهاظ ه ب ذخا بوجو ،هن ؟دش عفر رهاظ ه ب ذخا بوجو،دش هک ضراعت ایآ .دهدی می
ذقنا» ه ب هک مرادن تردق نم ،دنتسه ندش قرغ لاح رد رفن ود یتقو هک روطنی مه ینعی ،دش
منک لمع «رهاظلا ذخ» ه ب مناوتیمن ،دروم تیصوصخ رطاح ه ب مه اجنی رد ،منک لمع ود ره رد «قی رغلا
؟مینک راک هچ دیاب دوشی می محازت یتقو دراوم رئاس رد .تسا هدش محازت ود ره رهاظ ه ب ذخا

هماع تیجج هلدا ؛یناش تّجج

تسا می مه ثحب ؟هن ای دناهدش چراخ هماع تیجج هلدا تحت زا ایآ دندش ضراعت می یناش تّجج ود یتقو
خیش .دنتسه ضراعت می تایاور لماش مه ضراعتلا دنع هماع هلدا اعقاو هک مینک ریرقت روط نی ا رگا

ینعی ،[12] می رگیب ار اهنآ زا یکی دیاب دش ضراعت یتقو دیوگی می هضیفتسم رابخا دنیامرفی می
و درادن اجنی ه ب یطبر «قساف مکءاج نا» می نادیم ام هک نی ا دعب- دنیوگی می هضیفتسم رابخا نی ا
روط نی ا ایآ ؛دنتسه یدیج یاه لیلد اهنی ا -درادن اجنی ه ب یطبر ءالقع ءانب هک می نادیم نی نیچمه
تیبثت امه دَحّا یارب ار هیسفن تیجج و تسا تیجج هماع هلدا نامه هلابند هلدا نی ا هک نی ا ای تسا
؟اریخی ایّان اجچ ای الاح ؛دنتسیمی

لماش و دنتسه دوخ یاجرس رابتعا هماع هلدا می ت فگ رگا .دنیبب ار نآ تارمٹ دیاب الاح
دیلقث هتحابم رد دیآ می مدای .دنتسه اهنامه هلابند حیچارت و لداعت رابخا ،دوشی می مه نی ضراعت می
نیب خاص هک تسین یدروم ،دنتسه فل تخمّ الومعم هربخ له هک رطاح نی ا ه ب .دوب رتنشور اهنی ا
دیلقث رّوجم هلدا هک دندوب هدومرف ءاملع ،فالتخا ترثک نی ا اب .دنشاب قفتم مه اب هربخ و اوتف
تسا بیجج یلیخ .تسین ءارآ فالتخا لماش

لماش دیلقث هلداّالصا ،دش فل تخم ءارآ یتقو دندومرفی می اهنآ اما ،تسه ءارآ فالتخا دراوم بلاغ رد
دیدد اجکره دنیوگیب دعب ،دنتس زیوجت ار دیلقث هک دراد ءابا ایوگ هک دیددی می ناسنا .تسین نآ
بخ .نک عوجر هربخ ه ب دندرادن فالتخا هکیی اجرد طقف و منزیمن فرح نم ،دندراد فالتخا هربخ ود
دوب یفاک ود ره تیوربخ زین فالتخا تقو رد هک دوب نی ا رهاظ هک لب!؟دندرادن فالتخا هک تساجک

[13] دنتس فالتخا مه اب اه هربخ درادن یلاکشا و ،نک هعجارم هربخ ه ب ت فگی می دیلقث هلدا

فل تخم اهربخ و دنروآ می ربخ اه لداع ،«لداعلا قُص» دیوگی می لیلد ،تسا روط نی مه اجنی ا
ضراعت رگا هک نی ا هن ؛نکب قیدصت وت یلو .دراد یتلع ره مادک ره و تسا ماسقا و عاونا ،دوشی می
دیآ می رب عمج ددص رد هک تسا نی ا ه ب نآ ندرک قیدصت هک لب ،ینک قیدصت میوگی می نرگید دندرک
و ...

لماش هماع هلدا هک دشاب تسرد انبم نی ا رگا .دوریم رانک هماع هلدا هک ت فگ مناوتیمن لاجّی ا یلع
هک مه نآلا ،یناش تیجج ود نی ا هک تسا نی ا نآ هدیاف .دراد هدیاف یلیخ نی ا ،تسا نی ضراعت می
دندراد غنام دنتسه ضراعت می نوچ اما ،دیایب مه اهنآ هیلع ف تیجج هدعاقلا یلع دیاب ،دناهدش ضراعت می
منک لمع اهنآ ه ب مناوتیمن نم و دنوش لعفلاب تیجج مناوتیمن نم یارب و

هدش چراخ تیجج زا حوجرم هک مینک ادیپ عطق دیاب ام سپ ؛دوب هک اهنآ تیجج ،دش روج نی ا رگا
دوشی می رتتجار یلیخ رما ،باسح نی ا یور ..تسا

اغدم دهاش

ینیلک موحررم مالک

همدقم رد ناشیا. تسرا لّمأت لباق و مهم یلیخ نآ زا دعب رد مه و همدقم رد مه ینیلک موحررم ترابع دنه دومرف ناشیا. دراد باسح یلیخ، خیش «طوحا» هم لک نیا. دنراد «طوحا» هم لک

هیاورلا فالتخال اهقئاقح فرعت ال، کیلع تلکشأ دق ارومأ نأ تركذ و
و اهللعل فالتخال اهیف هیاورلا فالتخا نأ ملعت کنأ و، اهیف
...اهبابسأ

فلتخا امم، عیش زییمت ادحأ عسی ال هنأ هللا کدشرأ یخأ ای ملعاف
هقلطأ ام یلع ال، هیارب مالسللا مهیلع ءاملعلل نع هیف هیاورلا
یفاو امف هللا باتک یلع اهوضرعا: مالسللا هیلع هلوقب ملعلا
هیلع هلوق و «هودرف هللا باتک فالخ ام و، هودخف لج و زع هللا باتک
هیلع هلوق و «مهفالح یف دشرلا نإف موقلا قفاو ام اوعد»: مالسللا
«هیف بیر ال هیلع عمحملل نإف، هیلع عمحملل اودخ» مالسللا

عسوأ ال و طوحأ ائییش دجن ال و هلقأ ال کلد عیمج نم فرعن ال نحن و
رمأل نم عسو ام لوبق و مالسللا هیلع ملعلا یل هک کلد ملع در نم
«مکعسو میلستلا باب نم متذخأ امیأ: مالسللا هیلع هلوقب هیف

[14].

نع هیف هیاورلا فلتخا امم، عیش زییمت ادحأ عسی ال هنأ هللا کدشرأ یخأ ای ملعاف»
مالسللامهیلع تیبلهاتایاور رد فالتخا دروم رد دناوتیمن یسک؛ «هیارب مالسللا مهیلع ءاملعلل
دنب فرح شدوخ بیج زا

تسرا هصوصنم تاحیجرت دنراد هک یهار اهنت؛ «ملعلا هقلطأ ام یلع ال»

، هودخف لج و زع هللا باتک یفاو امف هللا باتک یلع اهوضرعا: مالسللا هیلع هلوقب»
یف دشرلا نإف موقلا قفاو ام اوعد: مالسللا هیلع هلوق و، هودرف هللا باتک فالخ ام و
؛ «هیف بیر ال هیلع عمحملل نإف، هیلع عمحملل اودخ مالسللا هیلع هلوق و مهفالح
-یمن یسک، یهواخب لد و یروطنیمه ینعی، دنک حرط ار یتایاور لیلد نودب دناوتیمن یسک ینعی
اهنت هکلب؛ تسین یرگید و تسه نم هقیلس قفاوم نیا دیوگب و دراذگب رانک ار یتایاور دناوت
هیلع عمحم، هماع فالخ، باتک تقفاوم: دنک لمع دنه دومرف همئا هکی دراوم هب دیاب

هب تیبلهاتایاور هک نیا؛ «هللقأ ال کلد عیمج نم فرعن ال نحن و»: دنیامرفیم دعب
هچ، تسرا مک رایسب نیا، دشاب هیلع عمحم و نأرق فالخ میوش نئمطم هک دشاب هدیسر ام تسد
میناوتیمن ار، تسرا نیموصعم هب بوسنم هک یتایاور. دنام یم ام یارب شا همه شدعب! یریبع
م. میراذگب رانک ار نآ و تسرا نأرق اب فالخ میوگب تعرس هب

یل هک کلد ملع در نم» مینک انعم دیاب ار طوحا نیا «عسوأ ال و طوحأ ائییش دجن ال و»
متذخأ امیأ: مالسللا هیلع هلوقب هیف رمأل نم عسو ام لوبق و مالسللا هیلع ملعلا

«مكعسو ميلستلا باب نم»

ار دروم دنچ نی موصعم ،دی آی مفلتخم تایاور یتقو ؟تسا ییانعم هچ هب «طوحا» ترابع نی ارد اهر ار ةماع قفاوم دراوم همه رد میناوتی م رگم اما ،دینک اهر ار ةماع قفاوم ،باتک فالخ هک دناه دومرف «: دنیوگ یم ؛دیریگب ار هیلع ءمجم هک نی ای ،دینک اهر ار ةماع قفاوم دناه دومرف ماما ؟مینی هک مینکی م ادی پ ار یمک دادعت طقف ،تایاور همه نی ارد .«هلقا الا کلد عیمج نم فرعنال ییاه نآ زا ای تسا دودرم هک تسا ییاه ةماع قفاوم نآ زا ای ،تسا «هیلع ءمجم» فالخ میوشب نئمطم

«هلقا» ،[15]تسا باتک فلاخم هک تسا

تسبن موصعم هب یتایور کی یتقو ؛دنیوگ یم ؟دنا هتفرگ «طوحا» ارچ ؛«طوحا ایئش دجن الو» و دنا هداد هعسوت ناشدوخ .مینک ربص هکلب ،میزادنین رود ار نآ هک تسا نی طایتحا ،دوشیم هداد

ره هب هک تسا نی طایتحا سپ .«[16]مكعسو ميلستلا باب نم متذخأ امه یأب» دندومرف همئا ؛دومرف خیش ،لئاسر رد هک نامه .مینکن در ار نآ و مینک ذخا ،تسا بوسنم اهنآ هب هک یزیچ لثم ،دشاب ره اطلا رکنم ولو ،دینکن در ار تسا بوسنم ام هب هک ار یزیچ ره هک دناه دومرف ام هب

[17]تسا «راهن» دنیوگب اما ،دشاب «لیل» هکنی

هعجارم ۱ هرامش تسویپ هب ضراعت هیلوا هدعاق دروم رد یلوصا نیرخاتم تاملک هدهاشم یارب [1] دیامرف .

و ضراعت هیلوا هدعاق زا ادتبا هک تسا لاونم نی هب لوصا ینونک یاضف رد جیار یشحب لکش [2] زین هیلوا هدعاق دش هراشا داتسا مالک رد هک هنوگ نامه .دوش یم تبحص نآ هیوناث هدعاق سپس هقباس تاملک رد نادنچ ،لاور نی هک تشاد هجوت دیاب اما .تسا طقاست نامه نیرخاتم هب طاق دزن درادن .

خیش بانج زا لبق ات تفرگ تروص نامز و ناکم ا دج رد هک یصحف هب هجوت اب ،هقف لوصا یاضف رد نادقف تروص رد تسا ضراعت مکح زا شحب هکلب .درادن هقباس هیوناث و هیلوا هدعاق زا شحب نویرابخا لباقم رد ،ریخت هب دنلئاق اه نآ هب طاق هکلب نویلوصا روهشم هلئسم نی ارد .ججرت دن هدهش فقوت هب لئاق هیمیرحت ههش هلئسم دن نام هک

اب همه هیماما یاملع هک تسا هدوب هیلصا تئارب هب عوجر و طقاست هب لوق مه هماع نایم رد هتبالا ؛دیامرف تبیانع تاملک نی هب .دنا هدرک تفلخم نآ

ال امه دحأ لمعلا یف هریخت یضتقی دهتجملا دنع نیینظلا نیلیلدلا یئنی ترامألا لداعت مکح نم مهنم و فالخلا لهأ رثكأ هیلع و افلاخم باحصألا نم کلد یف فرعن هج و لکب حجرتلا نم سأللا عم لداعتلا لصحی ام نإ و هیلصألا ءاربالا یل عوجرلا و امه طقاستب (۲۵۰ص ؛ نیدهتجملا ذالم و نیدل ملام) عمجملا ناکم مدع و ضراعتلا دنع الو هیل ریصلما بوجول

نیقیرفلا نم مطعملل اقافو امه دحأ لمعلا یف دهتجملا ریختی ناثلا یلع و

سینا) لمعلا یف طایتحالا و ،یوتفالا یف ذئنیح فقوتلا بجی هنأ یل [۱] نییرابخال ضعب بهذ و (۹۷۴ص ؛ ج۲ ؛ لوصألا ملع یف نیدهتجملا

دندنام ءاملع زا ىخرب لباقم رد هكلب ،تسین درفنم لوق ،طاقاست هب لوق زین نىرخاتم نايم رد دنتسه رىىخت هب لئاق زین ىناحور قداص دىس هللاتىآ و تجهب هللاتىآ ،ىناورىا ىلع الم

امهدحأ رابتعال ىضتقملا مدع عنمن ان| :لاقى نأ نكمى نكل و ،اذه :دسىونىم ىناورىا موحرم ةنيرق رىصى ناونعب ال جورخلا نكل هلمشى ال ظفلل و ماعلا دارفأ نم نكى مل ن| و هنإف ؛ددرملا اعقاو نىعم رىغ ادحأ -امهدحأ مركت ال :لاق مث ،نىلجرلا مركأ :لاق ول الثم . ناونعباللا عاقب ىلع يقابلا دارا لىبق نم سىل اذه و . نىعم رىغ امهدحأ اضىأ ماركإلا بحاو نأ ىلع ةنيرق كلذ هلقو ناك ىقبىل ماعلا دارفأ نم نكى مل ددرملا درفلا ن| :لاقى ىتح صىصختلاب جراخلا جورخ دعب ماعلا نم .زاجملا ةنيرق لىبق نم لب ،جراخلا جورخ دعب هتحت

٢٢ ،لوصالا ملع ىف لوصالا(رىىختلا وه نىضراعتملا ىف ىلوألا لصلألا نوکى هانىب ام بسحف هراشا نأ هب ٣ هرامش تسوىپ رد هک دنتسه رىىخت ىارجا هون ود هب لئاق ناشىا هتبللا)(٤٣٧ ص (تسا هدش

دنا هدرک ناىب هونگ نىا زین ىناحور هللا تىآ :

مل مأ ،رخآلاب لمع ءاوس هب لمعلا بوجو و ،اقلطم امهنم لك ةىج ربخلا ةىج ةلدأ قالطإ ىضتقم نا امهل ةىجلا عراشلا لعجى مل هنا ،اعم امهتجج عانتما نم مدقت ام ةهچ نم انملع دق و ،هب لمعى لمعلا مدعب امهنم لك ةىج دىقى نا نىب و ،اسأر ةىجلا نع اطقسى نا نىب رمألا رودىف ،اقلطم ىناسارخلا ققحملا دارم لع و ؛نىثاللا وه نىعتملا نا تفرع دق و ،ارىىخت ةىجلا تبتتف رخآلاب (٢٨٨-٢٨٧ ص ٦ ،لوصالا هدبزا) رىىختلا وه ىوقالا نا لصلحتف...كلذ ناونعب ال ب امهدحأ ةىج نم

و ؛دنىامرف ىم رىىخت هىجوت ماقم رد ىناهفصا موحرم هک تسىن فطل زا ىلاخ زین هتکن نىا رکذ **عفر -معاللا انخىش هلمتجى ناك** امك ،نىربخلا لك ةىج هجو ىف لاقى نأ نكمى ام ةياغ هذه (٣٣٢ ص ؛ ٣ ؛ (مىدق عبط) ةىافكلا حرش ىف ةىاردلا ةىاهن)**هتجب ىف -مواقم هللا**

دىىامرف هعجارم ٣ **هرامش تسوىپ** هب هنىمز نىا رد املع تاملك هب ىلىصفت هعجارم ىارب

هعجارم ٤ **هرامش تسوىپ** هب هنىمز نىا رد تجهب هللا تىآ تاملك هب ىلىصفت هعجارم ىارب [3] دىىامرف

رىىخت هب دنا هداد عوجر مه ار فقوت و دنا هدش فقوت هب لئاق ،ضراعت رد هک تسا نىا دىاش [4] ىم اجنىمه ،تسا فرط نأ :تفگ ىرگىد ،تسا فرط نىا نارعت هار تفگ ىسک کى رگا دىنک ضرف ثلاث ىفن ،نىرمالا دحا تىفشاک ،تسا رىخم .رگىد هن !؟دنروخب ار وا اه رگ هک بش ات دتسىا و رىىخت هب تسا هدرک رىسفت ار فقوت . دراد ىىاج کى خىش .مىوشب دىاب فقوتم ،بخ .تسا اجنىمه .دنک ىم رىىخت ار رگىد ىکى .دنک ىم رىىخت ار ثلاث .دنک ىم رىىخت ار اه نىا زا ىکى ىيات ود نىا ار نىرمالا دحا دىاب ارهق .دسىمن اج چىه هب .تسا ثلاث شدوخ ،دوشب بش ات دناب هک ىنأ .تسا کوکشم ،نىا صوصخ و نىا صوصخ .تسا ىنىقى نىرمالا دحا تىفشاک مه اب .مىرگ ىمن ار نأ تسا کوکشم شتىفشاک هک ار نأ مىرگ ىم ار نأ ،تسا ىنىقى شتىفشاک نأ اى مىنک رىىخت ار قىرط نىا هک نىا رد مىرخم ؟مىنک ىم راک هچ .تسا لثم هب ضراعم نوچ (١٣٨٧ / ١١ / ١٣ خىرات ،تجهب هللا تىآ لوصا جراخ سرد) .مىنک رىىخت ار قىرط

نىففقوتم مهارن اناف كلذ ىلع ءالقوعلا و فرعلا ءانب نا وه و ، (هر) ىدزىلا ققحملا هدافأ ام ؛نىثاللا ىف تاقثلا لوق فلتخا و الثم دادغب ىلإ باهذلا دارا نم ناف مهذنع اهب لومعملا مهقرط ضراعت دنع .رمألا هل نىبتي ىتح كلذ دنع فقوتى هىلإ قىرطلا نىىعت

ةحلصملا دوجو و ملعل باب دادسنا ةروص يف ءالقعلا و فرعلا ءانب نا يف ةهبش ال هنا :هيف و ج ،لوصالا هدبز).لمعلال يف مهنم دحاف قوتي ال و ،نيقيرطلا دحاب لمعلال يلل دصقملا يف ةمزلملا (٢٨٥-٢٨٤ ص ٦،

ماقم نيا رد ار نآ ركذ هك ١٣٩٥ لاس هقف جراخ تاسلج رد تسانا داتسا بلاطم ،شخب نيا تارابع [5] م.يديد بسانم.

:دوجولا نم بتارم هل نوكي اركذم ائيش نكي مل ام دعب مكحلا نا ملعاف [6]

ال.أصأ دوجوم بلعفلاب نوكي نا نود نم هئاش هل نوكي نا (اهلوا)

ال.العاف اصيخرت و ارجز و اثعب هل نوكي نا نود نم ،ءاشن دوجو هل نوكي نا (اهيئا)

هيفل بقاءي ثيحب ارجنم نوكي نا نود نم ،العاف كلك هونوك عم كلك هل نوكي نا (اهئا)

يضتقملا عامتجا ناكم حوضول كلك و ،العاف هزجت عم ةقباسلاك كلك هل نوكي نا (اهبار) و هيفل هللا يلص هتثعب لبق كلك نوكي نا دعب ال امك ،طرش و اعنام دوجو عم هلجج و هئاشن إلمدعل ،رجزلا و أثعبلا هسفن يف حدقني نا نم عنامللا دوجو عم هل ةماتلا ءلعللا عامتجا و ،هلأ داضتلا نا يفخي ال و ؛مكحألا بلاغ يلل ةبسنلاب ماسلإا ردص يف امك ،لكذل ممانألا دادعتسا يف اهنيب داضت ال و ،ةئلاثللا ةبترملا يلل تلصو و ءلعلل تراص اذ ام يف وه امنا مكحألا نيب و اقباس مبرحتلا ءاشن إلماقحال باجإلا ءاشن إلمحازي ال هنا ينعمب ،ةئناثللا و يللألا ةبترملا ؛ دئارفلال يلل ءاشن إلمدع (ءاوفلا رد) ءاشن إلمألا و ظفلال و ءباتكلاك ،نيببسب دحاو نامز يف (70-71 ص ؛ ءديءلا ءاشن إلمألا

يف ءهارك و أءارا هببسب ثدحي مل نإ و لعف يف نيتمزلملا ءدسفلما و ءحلصملا عم هئاشن ثيحب يلل ءدسفلما و ءحلصملا كلك لبق نم ئشانلا مكحلاب يحوأ اذ هئاللا يلل ءلعللا إلمبملا و أءاراللا مهببسب ءفيرشلا هسفن يف حدقني ءلام الف يلوللا هب مهلأ و أئبملا لبق لعلتملا يف ءدسفلما و ءحلصم كانه سيل ام فالخب ارجز و اثعب ءاشن إلمل ءبجوملا ءهاركلا ...ايقيرط هب رملألا ءاشن إلمسفن يف تناك ام نإ

عبط (لوصالا ءيافك) ءيولولا و ءيولولا سفلنلا يف رجزلا و أثعبلا بجوي ام نإ ايلعل هونوك و... (٢٧٨-٢٧٧ ص ؛) تيبلال

جج سانلا يلل هلل و« :لعات هلوق ءاج و عيطتسملا يلل ججلا بوجوب ءفيرشلا تمكح نيح [7] امكح هبوجو حبصأ و ماسالا يف تابجاولا نم ججلا حبصأ «اليبس هيلل عاطتسا نم تيبلال عيطتسم صخش مهيف نكي مل ذئتقو نيملسملا نأ انضرتفا اذ نكل و .ءفيرشلا يف اثبات نيملسملا دارفأ نم درف ي أيلل ججلا بوجو و هوتي الف اعرش ءعاطتساللا صئاصخ هيف رفوتت هذيف تيبلال ججلا بوجو نإ ي ،عيطتسملا يلل بجي ام نإ ججلا و ،نيعيطتسم اوسيل مهئال هجتا اعيطتسم دارفألا دحأ حبصأ اذ يف ،ءفيرشلا يف اثبات امكح هونوك نم مغرلاب درف ي ألاللا هيلل ءبسنلاب اثبات حبصأ و ،هون بوجولا

هتوبت رآلا و .ءفيرشلا يف مكحلا توبت امهأ :نيتوبت مكحلا نأ ظحالل ءوضلا اذ يلل و كاذ و أدرفلا اذ يلل ءبسنلاب

ةعيرشلا يف مكحلا اذه تبت ةميركلا ةيال يف عيطتسملا يلج جحلا بوجوب مالسال مكح نيح ف
مكحأ يه ام تقولا كلذ يف لأس ول اصخش نأ ينعمب اقالط ذئتقو عيطتسم دجوي نكي مل ول و
ةعيرشلا؟

و، الو العف عيطتسم نيملسملا يف ناك ءاوس، عيطتسملا يلج جحلا بوجو اهنبي نم انركذل
، هيلع بوجولا تبت عيطتسم كاذ وأ درفلا اذه حبصي نأ دعب.

ةعيرشلا يف هتوبت فقوت ال عيطتسملا يلج جحلا بوجوب مكحلا نأ ساسألا اذه يلج فرعن و
ةعاطتسال تناك ءاوس يلعت هللا لبق نم هلجج و، هعيرشت يلج ال ايعرش امك هفصوب
ال وأ العف نيملسملا يف ةرفوتم.

هلجج و مكحلل هللا عيرشت يلإ ةفاضل فقوت يف، كاذ وأ فللملا اذه يلج جحلا بوجو توبت أم وأ
-ةعيرشلا يف هتوبت أي -مكحلل لوألا توبتلا و. فللملا يف ةعاطتسال صئاصخ رفوت يلج، هل
-كاذ وأ تاذلاب فللملا اذه يلج هتوبت أي -مكحلل يناتللا توبتلا و. «مكحلا لعج» لعجلاب يمسي
و، هللا لبق نم هعيرشت هانعم مكحلا لعجف، لوعجملا وأ «مكحلا ةيلعف» ةيلعفلاب يمسي
، كاذ وأ فللملا اذه العف هتوبت هانعم مكحلا ةيلعف.

مكحلا عوضوم:

مكحلا ةيلعف اهيلع فقوت يتلا ءايشألا عومجم هب ديرن يلوصأ حلطصم مكحلا عوضوم و
اذل اعوضوم عيطتسملا فللملا دجو ونوكي جحلا بوجو لاثم يف، هانحش يذلا هانعمب لوعجملا
عيطتسم فللملا دجو يلج فقوت بوجولا اذه ةيلعف نأ، بوجولا

لاله هيلع له اذل ضيرم ال و رفاسم ريغ فللملا لك يلج موصللا بوجوب ةعيرشلا تمكح :رخ لاثم و
أي -يناتللا هتوبت فقوت يف، اعرش هلجج يلج لوألا هتوبت فقوت يف مكحلا اذه و، ناضمر رهش
، ناضمر رهش لاله هيلع له و ضيرم ال و رفاسم ريغ فللملا دجو أي، هعوضوم دجو يلج -هتيلعف
لمالكلا عوضوملا نوكت يتلا رضانعل يه ناضمر رهش لاله و ضرمل مدع و رفسلا مدع و فللملاف
و مكحلا نيب ةقالعل نأ كردن نأ انعطسا، مكحلا عوضوم ينعم انفرع اذل و. موصللا بوجوب مكحلل
نأ امكف، رانلا و ةراحللك هببس و ببسمل نيب ةقالعل تارابتعالا ضعيب هباشت عوضوملا
دجو نم هتيلعف دميسي هنأ، هعوضوم يلج فقوت يف مكحلا كلذك هببس يلج فقوت يف ببسمل
«هعوضوم ةيلعف يلج فقوت مكحلا ةيلعف نإ»: ةلئاقلا ةيلوصألا ةرابعلال ينعم اذه و، هعوضوملا
تاراشتنا عبط (لوصلال ملع يف سوردا). العف هعوضوم دجو يلج فقوت يف العف مكحلا دجو نإ أي
(١٢٢-١١٩ ص؛ 1 ج؛) يمالس

يب ال اب ميسقت اب اه نأ زا يخرب هك دراد يتاميسقت نويلوصا حالطصا رد تيلعف هملك [8]
تسين طابترا.

هدش ميسقت مسق ود هب تيلعف، دنوخأ موحرم ثحابم هب تيانع اب و هياردلا هتئم باتك رد
تسا:

نيمسقى يلج ةيلعفل نأ: هلصاح امب مهوتلا اذه عفد فنصملا و

يملع وأ ملع نم ةجحلا تماق يذلا مكحلا يلإ ةبسنلاب يه و، ةزج نمللا ةيلعفل: لوألا
هيلع.

ه ب ملع ول وحنب ناك يذلا مكحلا لى لبسنلاب يه و ،ةقلملا ةيلعلا :يناثلا
زحنتل .

ةافانم ال و ،اقلعم ايلعف نوكي يعقاولا مكحلاف ،يناثلا ينعملا وه ماقملا يف ةيلعلا لدارملا و
حيضوت يف ةيلعلا يهتتم .) لصلأ وأ ةرامأ بزح نم يلعف وه يذلا يرهظاللا مكحلل نيب و نيب
(٢٣٥-٢٣٤ ص ؛ 4 ج ؛ ةيفكلا

:تسا هدمآ يدجورب هللا تىآ موحرم هيشاح رداى

مكحلا نوكنى نمب ةيلعلا و ،ءاشنإلا و ،ءاضتقالا : بتارم سمخ ماكحلل نا رهظ انركذامب و
تاهجلا عيمج نم نوكت يذلا ةيلعلا و ،هيلع زحنتل هب فللملا ملع ول ةفص يلع
و هب فللملا ملع لىل جاتحي ةبترملا هذو لىل لوصولا و ،ءيشاهنم دشى ال شىحب ايلعف
(62 ص ؛ 2 ج ؛ لوصولا ةيفكلا لىل ةيشاحلا) هيلع ةجحلل مابق

:دك يم مىسقت دبعلال دىب ام و لوملا دىب ام هب ارتىلعلف مه يناهفصا موحرم

و كىرحتلا و شعبلا يعادب ءاشنإلا وه ناىصلعلا و ةعاطاللا رادم هيلع يذلا يقىقحلا مكحلا ةقىقح نأ
ىتح ايعاد و الكرم و اثعاب هنوك يه و ةروبزمللا فاصلأ نم ءيشب ءاشنإلا فصتلا ال و ،يعادلل لعج
هسفن يف يعادللا حادقنا و هكرح و هثاعبنا ديرأ نم لىل لصي .

رايتخا ةلاخد ةهذب ،دوجولا و داجيإلا مزالتك كرحتلا و كىرحتلا و ثاعبالا و شعبلا مزالتل ال
ال .مأ هلاثتلا دبعلال دارأ دوجوم يقىقحلا شعبلا نأ عم ،كلذ يف هتدارا و دبعلال

و الكرم و اثعاب نوكنى نأ نكمي ام لعج لوملا دىب هرمأ يذلا يقىقحلا شعبلا نم دارملا نوكل ،لب
دح نم جرخل ةيقرلا تايضتقم رفاني و ةيدوبعلال موسر يفاني امع الخ اذ شىحب ،دبعلل ايعاد
اجراخ ثاعبالا و شعبلا قرح و بوجولا دح لىل ناكمإلا .

نإ [8]ءيجيس و ،دبعلال لىل هلوصلو دبعلال ناكمإلا ةهجب اهجوم فاصلأ هذو ءاشنإلا فصتلا ال و
الكرم و اثعاب يعقاولا ءاشنإلا نوكنى نأ نكمي ال و ،لاغتساللا شىبم يف هحيضوت لىلعت ءاش
ال ذل ،هيلع ةجحلل مابق نود نم هيلع تفتلم وه امب ال و لب ،يعقاو رمأ وه امب ايهان و اجاز و ايعاد و
قفأ يف امف ،سفنلا قفأ يف هتيثعاب طاحلب ال ريدقت يلىل ءشعب روبزمللا ءاشنإلا نوكنى
ضربالاب مولعمللا و تاذلالاب مولعمللا ،ضربالاب شىبب جراخلال يف ام و ،تاذلالاب شعباللا وه سفنلا .

،يقيدصتلا يملعلال هوجوب ال ،ريدقت يلىل ءشعب سفنلا قفأ يف ام نوكنى نأ لقعلا ال و
يملعلال هوجو لعج ضرب وه يناسفنلا هوجوب ريدقت يلىل ايعاد يجراخلال ءاشنإلا لعج ضرب
ريدقت يلىل يعادللا هناف ،ايعاد يقيدصتلا .

قحنتسى شىبب ناك اذال ،ةماعلا سوفن يف ايموزل اثعاب نوكنى ال روبزمللا ءاشنإلا نأ لىل افاضم
موزللال وحنب هتوعدل قرحم كلذك هنوكف ،باقعلال هيلع .

ةيقىرطلا و ةيسفنلا نم ةيقىقحلا ماكحلل قلطم يف زحنتلا و ةيلعلا ةبترم نأ ملع هنم و
(٨٩-٨٨ ص ؛ ٣ ج ؛ ةيفكلا حرش يف ةيلعلا يهتتم .) ةدحاو

،هتيلعلل تسيلىل يعادللا نم عادب ءاشنإلا و ،لاحم عادب ءاشنإلا نأ -رارم رم ام لىل -قىقحتلا و
يعادللا كلذ ةيلعلا لىل .

نوڤي نأ ليجتسي و ،يلعف شعب ثعبال عابد و ،يلعف داشرا داشرال عابد ءاشنال ايلعف
هعم هسايق و ،رخآ عابد ايلعفلا طارص يف عابد ءاشنال

لعج يعابد ءاشنال ال ،رجزلا و شعبال ايلعف هنم بقرتملا يعقاولا ءاشنال سيل ءلام الف
اكرت وأ العف يعادل

نوڤي ال هلوصو لقب داشرال عابد ءاشنال اف ،لوصولاب ءموقت م عاد لك ايلعف نأ -ارارم انم -رم دق و
سيل هلوصو لقب كيجرتلا و شعبال عابد ءاشنال و ،هدشر و دبعل ريخ وه ام يلى العف اداشرا
فللملا سفن يف ريذقت يلى يعادل اداقنا و .كيجرتل العف الباق

يلعف ال يلقع لوصولا مدعب ءي شعبال هتيلعف مدعب ،هيلع و

و ،شعبال عابد ءاشنال سفن وه -هلق نم يلعفلا وه ام مامت وه و -ىلوملا ديب هرمأ وه ام نأ امك
لعفلا يلى ءوقلا دح نم جرخي ءوقلاب شعب وه ام نأ كف ،يقيقحلا شعبلل اقاصم نوڤي هلوصوب

ىلوملا لقب نم يلعف وه ام سفن هجو نم يلعفلا نم دارملا نكي و

حرش يف ءيادل ءهنا) .العف شعبلل اقاصم نوڤي شيب وه ام قلم لوقب يلعفلا و
(٣٤-٣٥ ص ؛ ٤٤ ج ؛ ءيافلا

نىا زامادك چيه و تساهتفر راک هب شدوخ يانعم رد تىلعف ى هملك تاحالطصا نيا ىمامت رد [9]
ىم فلتمخ ىناعم ،تسا توافتم الاب دراوم رد تىلعف قلمتم نوچ نكل .تسنى يزاجم ،رىباع
ءاشنال هيلعف ،دنوخ ااحالطصا رد تىلعف تفگ ناوتب دىاش .هبسحب ئيش لك هيلعف هك دوش
هيلعف ،موس يانعم رد و تساطئارشلا و ءازجالا نم هل امب عوضوملا هيلعف مود يانعم رد ،تسا
تسا رجزلا و شعبال

[10] ١٣٩٥ / ١٠ / ٤ خيرات ،ىبص غولب شح بم ،١٣٩٥ لاس هقف جراخ سرد

ىتافانم ندوب يلعف اب ضراعتم تىاور و دنشاد هىنأش تىجج ،الاب همدم هب تىانع اب [11]
هب تىنأش نكل تساهتفر قباطنا يانعم هب تىلعف ،ماقم نيا رد تىلعف زا دوصقم هك ارچ .درادن
تسا شعب يانعم هب تىلعف لباقم رد هتفر راک

و تساهتفر دوجوم لداعلا قوص ىتوبث عوضوم دنناد ربخ ام هب لداع و هك نيا ضحم هب ،لوا ماقم رد
،مرادن ار و د ره قىدصت ناکما نم و دنهد ىم ربخ و د ره ىتقو امادنک ىم ادىپ عوضوم مکح و د ره
ىرگى رب ار ىكى دىاب و دنمجازتم مه اب لىلد و هكلب ،تسا ىفتنم مود يانعم هب تىلعف
مهدب حىجرت

ال ،ءيقيرتلا شىح نم رابخالاب لمعلا بوجو ىضتقم يف ءدعاقلا هىضتقت ام [فقوتلا] اذه [12]
؛ لوصال ءئارف) جرملا دقف عم طقاستلا مدع يلع تلد دق ءرتاوتملا لب ءضيقتسملا رابخال نأ
(٣٩ ص ؛ ٤٤ ج)

هك انعم نيا هب دوش ىم مه ضراعت لماش هزوم ءلدا هك دوب نيا مدرک ضرع نم هك ىرىخت [13]
فالخا مه اب دراوم بلاغ هك ،فالخا دروم رد دنراد فالخا هكنيا اب :دىوگب دهاوخ ىم زوچم لىلد
زىچ اه ه و لىهست و تلوهس رطاخ ،تسا ندوب زىخ سفن رد ىوناث ناووع هب تحلصم ،دنراد
لامتخا كى ناووع ميوگ ىم ار ىلك دوصقم و هدىال عف نم .مىنك ادىپ مىدرگب دىاب هك رگىد

عقاو و تسا تّی قی رط نوچ هک تسنیا نانشنا یب دنناد یمن یراج ضراعت دروم رد ار ٔلدا هک یناسک
نیا .دنیوگ یم مه ٔدض هک نآ لاج و .نک هعجارم ود ره هب :تفگ دوش یمن ،تسین رتشیب یکی
یتقو :میوگب ارچ .درادن یلکش م هک دنک یم ریوصت ار بلطم توبت منک یم ضرع نم هک ینایب
هک شتوبت ؟دنیوگب دوش یمن ارچ ؟مینک هعجارم اهنآ هب دوش یمن رگید دش فلتم ناشلاوقا
نیا عدر یارب مه یدهاش چیه ،تسه مه شیشالتبا ترثک ،تسه لیلد هک مه شتابثا درادن لاکشا
(٦١ هسلج ،دیلقتل و داهتجالا باتک ؛هقف چراخ سرد).میرادن

٨ ص ، ج١ ، (ٔیمالسإلا - ط) یفاکلا [14]

هبطخ نیحراش مالک رد «ٔلقا و» ترابع ریسفت [15]

ملاعلا یلی هک کلد ملع در نم عسوا ال و طوحأ ئیش دجن ال و هلوقأ ال کلد عیمج نم فرعن ال نحن و
هلوق همالك یهتنا مكعسو میلستلا باب نم متذخأ امیأب ع هلوقب هیف رمألا نم عسو ام لوبق و ع
مكح ال اثالثل طباوضلا نم فرعن ال انإ هب ینعی هلوقأ ال کلد عیمج نم فرعن ال نحن و هارث باط
ٔفلخم نم ال و باتكلا ٔقفاووم نم فرعی ال هرثكأ نأل رثكألا نود ٔیورلا هیف فلتمخا ام لوقأ
نیب هترهش ال و امه ای هتفلخم ال و امه نم ٔیشل هتقفاووم مدعل هیلع عمجملا هنوك نم ال و ٔماعلا
یلی هملع در نم طایتحالا یلی برقأ ئیش دجن ال هیف کلد نم ٔیشب ملعلا مدعل و اءمدقلا
انل زوجي ال یی وهلا نود میلستلا باب نم لمعلا یف ریختلا نم عسوا ال و ع امامإلا یی ملعلا
مهنع نذالاب میلستلا باب نم هب لمعلا انل زوجي ناك نإ و ٔتب نیفرطلا دحأب مكحل و اءاتفإلا
(٢٩٤-٢٩٣ ص ؛ ج١ ؛ یفاولا ع)

ع-عفتن ال ٔروكذمل تاجالعلا نأ مهوت نم مهوت جالعلا نایب .(هلوقأ ال کلد عیمج نم فرعن ال نحنو)
تایورلا عیمج مهل ٔفرعم ال لصفلا یف نیزاتمم اوناك نإو مهءالصف نأل ؛ٔیورلا -ٔیغب نی امك
دنع هیلع عمجملا عیمجب الو ،ٔفلتمخمل نایدألا یف بهاذملا عیمجب الو ،مالسلا مهیلع مهنع
فقوتلا و ،نكمأ نإ مالسلا هیلع امامإلا یلی هک کلد ملع در عسوا و طوحألا نأب ؛ٔیمامإلا انباحصأ
یلع ضرعلاب هیف جالعلا و رمألا نم مالسلا هیلع عسو ام لوبق الو ،نیدلای ف جرح مزلی مل اذإ
ٔمولعملا ٔلعلل عفنی مل نإف ،ٔمئاقلا ٔنسللا تامكحمب ٔطوبضملا باتكلا تامكحم
عفنی مل نإف ،هیلع عمجملاب ذخألاب ملع ام عفنی مل نإف ،ٔلطابلا بهاذملا ٔفلتمخملاب
عمجم امهو ،ٔلطابلا بهاذملا نیفلتمخمل نیرتاومتلا نیطوبضملا نیفلتمخمل نیمكحل ناكمل
لمعلا هعسوف ،میلستلا باب نم یفتملا ءاش امه یأب ذخألاب ٔیمامإلا انباحصأ یف امهیلع
هنظ و اءتوكس یف جرحلا موزل هعطق اهنمو ،ءاتفإلا طئارش هعامجتسا طرشب هاوتفب هریغ لمعو
یفاكلا لوصأ حرش) یدهلا ٔمئأ ٔعیشل ایادهلا .(بآمل او عجرملا هیلإو باوصلاب ملعأ هللاو .كلذ
(١٧٢ ص ؛ ج١ ؛ یزیربتلا بوذملا)

كلت ٔهج نم لصاحلا زییمتلا دارفأ نم فرعن ال اننا ینعملا و ،عیمجلا کلد لوقأ یا ،هلوقأ ال :هلوق
و ،لقألا اءثالثل نیئاوقلا نم روکذملا کلد عیمج نم فرعن ال و ،لقألا ال ٔروکذملا نیئاوقلا
ذإ ،لكشم رابخالا نیب فالتمخالا عفر یف اهب لسوتلا و رومالا كلت یلع عالطالا نأ لصاحلا
ال ماكحالا رثكأ اضیأ و ،داتقلا طرخ هنود و ،همهف و هتفرعم یلع فوقوم باتكلا یلع ضرعلا
عم و نیلصحملا رثكأل لكشم اهیلع عالطالا ناف نیفلتمخمل لاوقأ ام و ،هنم ارهاط طبنتسی
نأ ال مهفلماخی ام فرعی ال مهفالتخإ عم و ،اهی اوفلتمخی مل ٔلئسم دجوي ام لوق اهیلع عالطالا
اذه و مالسلا هیلع ربخلا هنع ردص نم نامز یف ماكحلا و ءاضقلا دنع یوقأ و رهشأ ناك ام ملعی
عمجملاب ذخالا ام و ،دحأ لكل رسیتي ال و ،مهلاوقأ و نیفلتمخمل باتكلا مات عبتت یلع فقوتی
هیلع عالطالا ،نیخاتملا رثكأ همهف امك هب ءاتفإلا یلع عمجأ ام هب دارملا ناك ناف هیلع
ٔحجرم اهنوك نكمی اهسفن یف ٔجح نكت مل نإ و اهاناف ٔرهشلا یلع لمحی نأ ال ،رذعتم لب رسعتم
،ٔفلاسلا ٔنمزالا كلت یف اعیاش نكت مل یوتفلا نأ هیلع دري نكل ،ٔضراعتلا رابخالا ضعبلا

،اهنيودت و اهتياور و رابخأل عمج ىلع ةروصقم مهفينا صت تناك و ،رابخأل لقن ىلع مهرا دم ناك لب نم رهاظلا وه امك ةربت عملا لوصالا يف هرركت و ،ةياورلا و لقنلا يف عامجلإا هب دارملا ناك نإ و اما نا رهظف ،ةربت عملا لوصال لك عبتت ىلع فقوتى و ،هه لعل عالطالا رسعي ام اضيا اذهف ،مهأب :نيهجو لم تحي همالك نكل ،قح كلذ نم فرعي ام ةلق نم (هر) هركد

و ،ريخ تللاب ذخال و اهكرت ىغبني ف ارزن اهب عافت نالا و ،ارسع اهليل عالطالا ناك امل هنا :لوالا عم اهليل عوجرلا نكمي امي ف اهكرتل اببس ريصي ال كلذ نا هليل دري ف ،همالك نم رهاظلا وه اذه .ةربت عملا رابخالا يف اهورو

نم دب ال و ،لقأ اهريغب عافت نالا و ،رثكأ ريخ تللا ةدعاقب عافت نالا نأ دارملا نوكتي نأ :ىناثلا و (هر) فنصملا كرت لوالا ديؤي و ،ةرابعلال نم ديعب هنكل حيحص اذه و ،اهراوم يف اعيمج اهب لمعلال لآ رابخأ حرش يف لوقعلا (آرم) هيف ام هيف و هدىن ىوقأ وه ام رايخا و ،ةضراعتملا رابخالا داري (٢٣-٢٤ ص ؛ 1 ج ؛ لوسرلا

يبأ نع ةعامس نع اعيمج بوبحم نب نسحللا و ىسي نع نب نامثع نع هيبأ نع ميهاربإ نب ىلع [16] رمأ ميهديح اهورى امهالك رمأ يف هنيدي لهأ نم نالجر هليل فلخا لجر نع هتأس :لاق ع هللا دب ع اقللي ىتح ةعس يف وهف هربخي نم ىقللي ىتح هئجرى لاقف عنصبي فيك هنع هاهني رخآلا و هذخأب (٦٤ ص ؛ 1 ج ؛ (ةيمالسإلا - ط) يفالكلا) كعسو ميسلستلا باب نم تذخأ ميهأب ىرخأ ةياورى و

زواج مدع نم :اضيفتسم درو ام -ةيقتلا لجال سيل رابخالا يفانث ةدمع نأ نم -انركذا م ديؤي و [17] هنأب كلذ اللعم راهن هنا :ليل و ،ليل هنا :راهنلل لاق اذى ىتح ،رهظا ركني ام ناك نإ و ربخالا در ةدمع ناك ولف ،رعشي ال ثيح نم رفكي في هركني ف هل عماسلا نطفتي مل لمحم هل نوكتي نأ نكمي في نكي مل ،ةيقت ةلدألا نم انيديأ في امل اهراظب ةيفانملا رابخالا رودص هج نم يفانثلا (١٣٢ ص ؛ 4 ج ؛ لوصالائى ف) .دارلا رفاك نع الضاف ،ةدسف ماسلا هليل مامإلا نم اهنوك راكنإ

:تسا هدمآ رئاصلبالا رصتخم ردىنس و ناىب ودهب تياورى نا لصا

دبع نع ،يقربلا دلاخ نب دمحم و ديعس نب نيسحللا نع ،ىسي نع نب دمحم نب دمحا انثدح [32/ 239] نم لجرلا اني تاي كادف تلجع :ع هللا دب ع ببال تللق :لاق طمسلا نب نايفس نع ،بديج نب هللا هعشبتس نثي دحللاب ثدحي ف بذكلاب فرعي مك لبق

«؟ليل هنا [راهنلل] راهنلا و ،راهن هنا [ليل] لليل تللق يني :كل لوقي» :ع هللا دب ع وبأ لاقف «ينبذكت امنإ كنإف ،هب بذك الف هتلق يني اذه كل لاق نإف» :لاق ،ال :تللق

نب دمحم و باطخلال ييبأ نب نيسحللا نب دمحم و ىسي نع نب ليعامسإ نب ىلع ينيثدح و [33/ 240] نب نايفس نع ،بديج نب هللا دب ع ،تايزلا ديعس نب ورمع نب دمحم نع ،ديبع نب ىسي نع ،رمألا نم ميظعلاب كنع انربخي ف مك لبق نم اني تاي لجرلا نإ ع هللا دب ع ببال تللق :لاق ،طمسلا هبذكن ىتح انرودص كلذل قيضتف

راهنلل و ،راهن هنا لليل لوقيف» :لاق ،ىلب :تللق «مكثدحي يني سيل أ» :ع هللا دب ع وبأ لاقف ؛ رئاصلبالا رصتخم) «انبذكت امنإ هتلك اذى كنإف ،انيلإ هودرف» :لاق ،ال :تللق «ليل هنا (٢٣٣-٢٣٤ ص

ءاتب لوقتف خس نالا نم اندجو امي ف :دىامرف ىم رىخا تياورى حرش ماقم ردىتبالا ىسلجم موحرم لليل نوكت تركنأ دق كنأكف هتركنأ اذى انيلإ بوسنم هنا تملىع ام دب كنأ دارملا لعل و باطخلال ايلاب نوكتي نأ لم تحي و هيف افاخ ال رهاظ هببق و رمألا اذه بيذكت كرت ي اراهن راهنلا و اليل

لمتح اذاف لاقف ال لاق لقعلا ةهيدب فلاخي ائيش لجرلا اذه يوري له يأتأيس امك ةبيغلا ىلع
انب نطت له يأم لك تلالا ةغيص ىلع نونلاب نوكي نأ لم تحي و انيلإ هم لع در و هبذكت الف قدصل
وأ تمهف ام ريغ رخآ ارمأ هب اندرأ أن ملعاف اذه لثم انع كليلإ لصو اذاف لقعلا فلاخي ام لوقن أن
(١٨٧ ص ؛ ٢ ج ؛ (توريب - ط) راونألا راحب). هبذكت الف ضرغل انع ردص

#1 ىنبزاب

. . . طسوت 2025 13:36:27 سرام 25 هدهش داچىا

. . . طسوت 2025 13:47:53 سرام 25 هدهش ىناسرزور هب